

Skabb – vårdhygieniska aspekter

Vårdhandboken under "[Skabb](#)".

Bakgrund

Skabb orsakas av ett litet gråvitt kvalster som nätt och jämt är synligt för blotta ögat. Det är ca 0,5 mm stort. Honan gräver gångar i huden där hon lägger sina ägg. Äggen kläcks efter 3–4 dagar och larverna är fullvuxna efter 2–3 veckor. Nedbrytningsprodukter från djuren ger efter 4–6 veckor en allergisk reaktion med klåda som kvarstår en tid efter det att djuren dött. Skabbgångarna förekommer ofta mellan fingrarna, på insidan av armar och ben och i genitalregionen. Klådan är oftast värst nattetid. Vid långvarig, oförklarlig klåda ska alltid skabb finnas med som en tänkbar diagnos.

Smittspridning

Skabb är i de flesta fall svårsmittat och smittar främst genom direktkontakt hud mot hud. Enstaka korta hudkontakter som t.ex. att ta i hand innebär vanligtvis ingen risk för smittöverföring. Kläder, handdukar eller sängkläder sprider smittan enbart om den smittade nyligen använt dessa. Inkubationstiden är 2-10 veckor. Enstaka personer, framförallt personer med nedsatt immunförsvar kan drabbas av krustös skabb (kallas ibland också för norsk skabb). Detta innebär att personen har många skabbdjur på sin hud och därför är mycket smittsam.

Diagnos

Diagnosen ställs vid påvisande av skabbdjur vid mikroskopisk undersökning. Djuret letas fram ur sin gång i huden med hjälp av en nål.

Behandling

- Ordinerar av läkare och bör inte påbörjas innan skabbdjur konstaterats hos en patient eller någon i omgivningen.
- Smörj kroppen enligt medföljande bruksanvisning. Det är extra viktigt att vara noggrann med smörjningen mellan tår och fingrar samt mellan klinkorna. Naglarna ska klippas och smörjas. Om dusch/tvätt blir nödvändig under pågående behandling ska ny insmörjning ske av den tvättade kroppsdel. Efter behandlingen tvättas/duschas salvan av. I samband med dusch/tvätt byts kläder, handdukar och sänglinne.
- Biverkan på behandlingen är klåda eftersom huden kan bli uttorkad och irriterad av salvan. Var därför noga med hudvård efter avslutad behandling, smörj med mjukgörande kräm. Klådan kan kvarstå i 2-3 veckor efter avslutad behandling.
- Återkommande skabb hos en person beror ofta på behandlingssvikt, dvs. att behandlingen inte utförts på ett korrekt sätt.

Personal

- Tillämpa basala hygienrutiner.
- Använd alltid **långärmat förkläde/skyddsrock (engångs)** samt handskar vid all närkontakt med obehandlad/ofullständigt behandlad patient.
- Vårdpersonal som drabbats och behandlats kan vanligen återgå till arbete efter första behandlingen.

Patient

Obehandlad patient bör ha enkelrum med egen toalett och dusch.

Patienten ska inte vistas utanför rummet förrän behandlingen är avslutad.

Tvätt

Hanteras som smittförande tvätt. Använd gul tvättsäck med vattenlöslig innersäck. Använd alltid **långärmat förkläde/skyddsrock (engångs)** samt handskar vid hantering av tvätt från patient med skabb.

Skabbdjur dör vid maskintvätt i minst 60°C eller efter förvaring under 3 dagar i rumstemperatur eller kallare.

Avfall

Rumsbunden sopsäck. Hanteras som konventionellt avfall.

Daglig städning/slutstädning

Som konventionell städning och slutstädning. Efter avslutad behandling städas patientens rum med rengöringsmedel och vatten.